

بسمعه تعالی

دانشکده بهداشت

عنوان درس: آموزش بهداشت و ارتباطات مخاطبان: دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی ترم سوم

تعداد واحد (یا سهم استاد از واحد): ۲ واحد نظری؛ سهم استاد ۲ واحد

ساعت پاسخگویی به سؤالات فراگیر: چهارشنبه‌ها از ساعت ۸:۱۵ - ۱۵:۰۰

زمان ارائه درس (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی): نیم سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ - شنبه ساعت ۸-۱۰

مدرس: دکتر فرزاد جلیلیان (دکتری تخصصی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت و MPH سیاستگذاری سلامت؛

دانشیار گروه بهداشت عمومی؛ دانشکده بهداشت؛ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه)

درس پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس:

این درس دانشجویان را با مفاهیم، اصول، نقش و اهمیت آموزش بهداشت در شرایط مختلف آشنا نموده و آنان را جهت برنامه ریزی و تدوین برنامه‌های آموزش بهداشت و ارائه پیام‌های بهداشتی و ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت توانمند خواهد ساخت.

اهداف کلی جلسات:

✓ اهداف کلی جلسات: (جهت ۱۷ جلسه؛ ۲ واحد)

۱- مفهوم آموزش بهداشت، اهداف، اصول، نقش آموزش بهداشت در برنامه‌های سلامتی و دامنه کاربرد آموزش بهداشت را شرح دهد. (جلسه اول)

۲- ارتقاء سلامت، اهداف، اصول و دامنه کاربرد آن را شرح دهد و نقش‌ها، مسئولیت‌ها و عرصه‌های فعالیت آموزش دهندگان سلامت را نام ببرد. (جلسه دوم)

۳- رفتار بهداشتی، یادگیری و تغییر رفتار، هماهنگی بین بخشی و نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری را شرح دهد. (جلسه سوم)

۴- شایستگی فرهنگی و اهمیت آن در برنامه‌های سلامت را شرح دهد. (جلسه چهارم و پنجم)

۵- نیازهای بهداشتی، مراحل برنامه ریزی در آموزش بهداشت و موانع و مشکلات برنامه‌های آموزش سلامت را شرح دهد. (جلسه ششم، هفتم و هشتم)

۶- روش‌های ارائه و انتقال پیام‌های بهداشتی را توضیح دهد. (جلسه نهم)

۷- ارتباط و انواع آن، اجزاء تشکیل دهنده ارتباط را شرح دهد. (جلسه دهم و یازدهم)

۸- با مدل‌های رایج آموزش و ارتقای سلامت آشنا شده و نحوه بکارگیری از آنها در برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت را توضیح دهد. (جلسه دوازدهم، سیزدهم و چهاردهم)

۹- رسانه و کاربرد آن در برنامه‌های آموزش بهداشت را شرح دهد. (جلسه پانزدهم و شانزدهم)

۱۰- با متون و پژوهش‌های مرتبط با آموزش سلامت آشنا شود و چگونگی بهره‌گیری از آنان را شرح دهد. (جلسه هفدهم)

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

۱- آشنایی با مفاهیم آموزش سلامت

اهداف ویژه جلسه اول:

- ۱ سلامتی را شرح دهد.
 - ۲ تعریف سلامتی از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت را بیان نماید و محدودیت‌های آن را نام ببرد.
 - ۳ آموزش سلامت را تعریف کند.
 - ۴ ناخوشی، بیماری و سلامت را تعریف نماید.
 - ۵ مفهوم بوم شناسی سلامت را توضیح دهد.
 - ۶ نقش آموزش بهداشت در برنامه‌های سلامتی را شرح دهد.
 - ۷ دامنه کاربرد فعالیت‌های آموزش بهداشت را شرح دهد.
-

هدف کلی جلسه دوم:

۱- آشنایی دانشجویان با مفهوم ارتقاء سلامت

اهداف ویژه جلسه دوم:

- ۱ ارتقاء سلامت را تعریف کند.
 - ۲ تاریخچه ارتقای سلامت را بیان کند.
 - ۳ ابزارهای ارتقای سلامت را نام ببرد.
 - ۴ منشور اتاوا در مورد ارتقای سلامت را توضیح دهد.
 - ۵ روش‌های توانمندسازی، شبکه سازی و حمایت همه جانبه را شرح دهد.
-

هدف کلی جلسه سوم:

۱- رفتار بهداشتی، یادگیری و تغییر رفتار، هماهنگی بین بخشی و نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری

اهداف ویژه جلسه سوم:

- ۱ رفتار بهداشتی را توضیح دهد.
 - ۲ مفهوم یادگیری را شرح دهد.
 - ۳ هماهنگی بین بخشی در برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت را شرح دهد.
 - ۴ نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری را توضیح دهد.
 - ۵ سواد سلامت را تعریف کند.
-

هدف کلی جلسه چهارم و پنجم:

۱- آشنایی دانشجویان با شایستگی فرهنگی و اهمیت آن در برنامه‌های سلامت

اهداف ویژه جلسه چهارم و پنجم:

- ۱ در مورد تغییرات جمعیت شناختی در جوامع و چالش‌ها و فرصت‌های آن برای آموزش دهندگان سلامت توضیح دهد.
- ۲ نابرابری‌های سلامت در میان گروه‌های نژادی و قومی و نقش آموزش دهندگان سلامت در این میان را شرح دهد.
- ۳ فرهنگ را تعریف نماید.
- ۴ شایستگی فرهنگی در آموزش و ارتقای سلامت را شرح دهد.
- ۵ ابعاد شایستگی فرهنگی را نام ببرد.
- ۶ اصول شایستگی فرهنگی را توضیح دهد.
- ۷ نقش مشاوره در آموزش سلامت را شرح دهد.
- ۸ اصول مشاوره و نکات مهم در یک مشاوره مناسب بهداشتی را توصیف کند.

هدف کلی جلسه ششم، هفتم و هشتم:

۱- آشنایی دانشجویان با نحوه نیازسنجی، برنامه ریزی و ارزشیابی در برنامه‌های آموزش و ارتقاء سلامت

اهداف ویژه جلسه ششم، هفتم و هشتم:

- ۱ نیازسنجی را تعریف کند.
- ۲ مراحل نیازسنجی را نام برده و توضیح دهد.
- ۳ ارزشیابی را تعریف کند.
- ۴ انواع ارزشیابی را توضیح دهد.
- ۵ برنامه ریزی را توضیح دهد و مراحل برنامه ریزی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه نهم:

۱- پیام‌های بهداشتی و نحوه انتقال آن

اهداف ویژه جلسه نهم:

- ۱ اجزای یک پیام بهداشتی را بشناسد.
 - ۲ مراحل تولید یک پیام ارتباطی سلامت را شرح دهد.
 - ۳ نحوه انتقال پیام‌های بهداشتی را توضیح دهد.
 - ۴ یک پیام بهداشتی را در یک بسیج اطلاعاتی بطور نمونه طراحی کند.
-

هدف کلی جلسه دهم و یازدهم:

۱- آشنایی با فرآیند ارتباطات در آموزش و ارتقای سلامت

اهداف ویژه جلسه دهم و یازدهم:

- ۱ مفهوم ارتباط را تعریف کند.
- ۲ در مورد اهمیت ارتباطات در آموزش و ارتقای سلامت توضیح دهد.
- ۳ اجزای مهم ارتباط را نام ببرد.
- ۴ چند نمونه از مدل‌های ارتباطی را بشناسد و تعریف کند.

هدف کلی جلسه دوازدهم، سیزدهم و چهاردهم:

۱- آشنایی دانشجویان با مدل‌های رایج آموزش و ارتقای سلامت نحوه بکارگیری از آنها در برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت

اهداف ویژه جلسه دوازدهم، سیزدهم و چهاردهم:

- ۱ مفهوم مدل و تئورهای تغییر رفتار را توضیح دهد.
- ۲ تفاوت مدل و تئوری را بیان کند.
- ۳ مزایا و اهمیت کاربرد مدل‌ها و تئوری‌های تغییر رفتار در مداخلات آموزش و ارتقاء سلامت را شرح دهد.
- ۴ تاریخچه، سازه‌ها و نحوه بهره‌گیری از برخی مدل‌های رایج (نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده، الگوی باور سلامتی، مدل پرسید، پروسید، رویکرد نقشه‌نگاری مداخله، نظریه شناختی اجتماعی، بازاریابی اجتماعی) را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم و شانزدهم:

۱- آشنایی دانشجویان با رسانه و کاربرد آن در برنامه‌های آموزش بهداشت

اهداف ویژه جلسه پانزدهم و شانزدهم:

- ۱ انواع رسانه‌های آموزشی را دسته‌بندی کند.
- ۲ برای هر یک از دسته‌های رسانه‌های آموزشی مثالی بیان کند.
- ۳ چگونگی کاربرد رسانه‌های آموزشی را شرح دهد.
- ۴ چگونگی انتخاب رسانه‌های آموزشی را بر اساس اهداف آموزشی، محتوای آموزشی و فراگیران را شرح دهد.
- ۵ نقش رسانه در برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفدهم:

۱- آشنایی دانشجویان با پژوهش‌های مرتبط با آموزش سلامت

اهداف ویژه جلسه هفدهم:

- ۱ پژوهش را تعریف نماید.
- ۲ انواع تحقیق را دسته‌بندی نماید.
- ۳ چگونگی طراحی یک پروپوزال در زمینه مداخلات آموزش و ارتقاء سلامت را شرح دهد.

✓ منابع:

- کتاب اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دکتر محسن صفاری و دکتر داود شجاعی زاده؛ انتشارات سماط

- کتاب برنامه ریزی برنامه‌های ارتقاء سلامت رویکرد نقشه نگاری مداخله، ترجمه میرزایی علویجه و همکاران چاپ ۱۳۹۴؛ انتشارات سفیر اردهال

- کتاب شایستگی فرهنگی در آموزش و ارتقاء سلامت، ترجمه میرزایی علویجه و همکاران چاپ ۱۳۹۴؛ انتشارات سفیر اردهال

✓ روش تدریس:

«سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت فردی و گروهی»

✓ وسایل آموزشی:

«تخته سفید، ویدیو پروژکتور، رایانه»

✓ سنجش و ارزشیابی:

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
رعایت نظم، انضباط، وقت شناسی و حضور فعال در کلاس		۲ نمره (۱۰ درصد)	طی جلسات مختلف در طول ترم	
ارزشیابی‌های کلاسی	تشریحی و چند جوابی	۸ نمره (۴۰ درصد)	طی جلسات مختلف در طول ترم	
ارزشیابی پایان دوره	چند جوابی	۱۰ نمره (۵۰ درصد)	آموزش دانشکده اعلام خواهد کرد	

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

انتظار می‌رود دانشجویان ضمن حضور منظم و فعال در تمامی کلاس‌ها در طول ترم به یادگیری متناسب با انتظارات آموزشی اهتمام ورزند.

نام و امضای مدرس: دکتر فرزاد جلیلیان

نام و امضای مدیر گروه: دکتر مهدی میرزایی علویجه

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر شهاب رضائیان

تاریخ تحویل:

تاریخ ارسال:

تأیید مدیر گروه و امضا:

آیا طرح درس برای اولین بار تدوین شده: ☐ بله ☐ خیر

جدول زمان بندی درس آموزش بهداشت و ارتباطات

روز و ساعت جلسه: نیم سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ - شنبه ساعت ۱۰-۸

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	مفهوم آموزش بهداشت، اهداف، اصول، نقش آموزش بهداشت در برنامه‌های سلامتی و دامنه کاربرد آموزش بهداشت	دکتر فرزاد جلیلیان
۲	ارتقاء سلامت، اهداف، اصول و دامنه کاربرد آن را شرح دهد و نقش‌ها، مسئولیت‌ها و عرصه‌های فعالیت آموزش دهندگان سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۳	رفتار بهداشتی، یادگیری و تغییر رفتار، هماهنگی بین بخشی و نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری	دکتر فرزاد جلیلیان
۴	شایستگی فرهنگی و اهمیت آن در برنامه‌های سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۵	شایستگی فرهنگی و اهمیت آن در برنامه‌های سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۶	نیازهای بهداشتی، مراحل برنامه ریزی در آموزش بهداشت و موانع و مشکلات برنامه‌های آموزش سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۷	نیازهای بهداشتی، مراحل برنامه ریزی در آموزش بهداشت و موانع و مشکلات برنامه‌های آموزش سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۸	نیازهای بهداشتی، مراحل برنامه ریزی در آموزش بهداشت و موانع و مشکلات برنامه‌های آموزش سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۹	روش‌های ارائه و انتقال پیام‌های بهداشتی	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۰	ارتباط و انواع آن، اجزاء تشکیل دهنده ارتباط	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۱	ارتباط و انواع آن، اجزاء تشکیل دهنده ارتباط	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۲	مدل‌های رایج آموزش و ارتقای سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۳	مدل‌های رایج آموزش و ارتقای سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۴	مدل‌های رایج آموزش و ارتقای سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۵	رسانه و کاربرد آن در برنامه‌های آموزش بهداشت	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۶	رسانه و کاربرد آن در برنامه‌های آموزش بهداشت	دکتر فرزاد جلیلیان
۱۷	متون و پژوهش‌های مرتبط با آموزش سلامت	دکتر فرزاد جلیلیان